

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/25/2022
Identifikačné číslo spisu:	8100899471
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8100899471.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1a. A. K., bývajúcej v R., E. XXX/X, 1b. N. R., bývajúcej v R., I. XXX/XX, 1c. V. E., bývajúceho v C., J.V. XX/XXX, 1d. N. N. E., bývajúcej v R., N. XX, 1e. V. E., bývajúceho v R., N. XX, 2a. Z. R., bývajúcej v R., J. č. XX, 2b. N. R., bývajúcej v R., B. č. XX, 2c. A. E., bývajúcej v R., K.M. č. X, 2d. Q. N., bývajúcej v L., E., G. X. L. XX/B, 3. N. X., bývajúceho v R.W. č. XXX, 4. X. X., naposledy bývajúceho v R. č. XXX, zomrelého XX. K. XXXX, 5a. N. S., bývajúcej v R., L. XXX/X, 5b. Q. K. X., bývajúceho v R., I. XXX/X, 6a. N. X., bývajúcej v I., N. C. XX, 6b. N. V., bývajúcej v B. Y. G.Q. č. XXX, 6c. Q. K. X., bývajúceho v I., N. C. XX, 6d. Q. E. X., bývajúceho v L. č. XXX, všetci zastúpení advokátskou kanceláriou AK - TARABČÁK s.r.o., so sídlom v Prešove, Hlavná 13, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jozef Tarabčák, proti žalovanej SLOVNAFT, a.s., so sídlom v Bratislave, Vlčie hrdlo 1, IČO: 31 322 832, zastúpenej JUDr. Ľubošom Noskovičom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Konventná 5, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/218/2000, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. júna 2020 sp. zn. 12Co/1/2020, 12Co/7/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 9. júna 2020 sp. zn. 12Co/1/2020, 12Co/7/2020 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 9. júna 2020 sp. zn. 12Co/1/2020, 12Co/7/2020, potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 25. januára 2019 č.k. 8C/218/2000-604 v spojení s opravným uznesením z 11. júla 2019 č.k. 8C/218/2000-635, v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku I a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila dovolacími dôvodmi v zmysle § 420 písm. a), f) a § 421 ods. 1 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 CSP (ďalej len „najvyšší súd“ alebo

„dovolačí súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, čo je jeho povinnosťou vyplývajúcou priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 s použitím § 438 CSP. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu článku 1 CSP. Súd je povinný zisťovať ich existenciu a splnenie v každom štádiu konania, teda aj v štádiu konania dovolacieho.

4. Jednou z podmienok konania je procesná subjektivita strany konania, ktorú má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Nedostatok procesnej subjektivity je dôvodom zastavenia konania (§ 62 CSP), ak však strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať (§ 63 ods. 1 CSP). V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve (§ 63 ods. 2 CSP). Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (§ 63 ods. 3 CSP).

5. Korelátom procesného pojmu procesná subjektivita je hmotnoprávny pojem právna subjektivita (spôsobilosť na práva a povinnosti) /Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 223/. Procesnú subjektivitu má subjekt, ktorý disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. Fyzická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti narodením (spôsobilosť na práva a povinnosti má aj nasciturus pod podmienkou, že sa narodí živý) a stráca ju svojou smrťou. Nedostatok procesnej subjektivity je spravidla neodstrániteľnou vadou konania. Treba ale zvažovať, či strana nemá procesnú subjektivitu od začiatku konania, alebo ju stratila v priebehu konania. Ak strana nedisponuje procesnou subjektivitou v čase začatia konania, ide o neodstrániteľnú vadu konania, ktorej následkom je jeho obligatórne zastavenie. Ak dôjde k strate procesnej subjektivity fyzickej osoby počas konania, súd konanie zastaví, alebo v konaní (najmä ak ide o majetkový spor, ktorého legálnu definíciu zákonná úprava neobsahuje) pokračuje s dedičmi fyzickej osoby, prípadne s tými, na ktorých prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide. Ustanovenie § 63 ods. 1 CSP treba vykladať ako objektívnu možnosť či nemožnosť v konaní pokračovať (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 227). Uznesenie o pokračovaní v majetkovom spore vydá súd podľa § 63 ods. 2 CSP bezodkladne po skončení konania o dedičstve, avšak vo výnimočných prípadoch môže v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve (§ 63 ods. 3 CSP).

6. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalobca v 4. rade - X. X. zomrel XX. K. XXXX, t. j. v priebehu odvolacieho konania, ktorú skutočnosť však odvolací súd nezohľadnil a v spore rozhodol rozsudkom 9. júna 2020. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v 4. rade v čase rozhodovania odvolacieho súdu procesnou subjektivitou nedisponoval.

7. Nakoľko odvolací súd konal so žalobcom v 4. rade, ktorý však nebol nositeľom procesnej subjektivity (ani spôsobilosti na právne úkony), dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1 CSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu za účelom odstránenia uvedeného procesného pochybenia (§ 438 ods. 1, § 63 ods. 2 CSP) vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

8. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

9. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.